

Peccās obligat se deo in infinitū p oppositū q̄ facit displicitū deo et iniuriā et ad infinitū: et ad tantū ad quāntum obligat res de^o ei si faceret voluntatē ei⁹. nō enim videt rō diuersitatis. **Ex** istis concludit q̄ homo quā facit iniuriā et offensam et displicitū deo: et contra suā voluntatē: q̄ tunc facit infinitū malū. **Et** sic fecit hō pl⁹ de malo q̄s de^o sibi fecerat de bono: et malū superauit bonū. qz quicquid fecerat de^o boni: hoc erat finitū. **Et** sic verissime patet: q̄ quā homo offendit deum: facit obligationē infinitā nouā. **Et** sic in rei veritate sunt due obligationes in hoīe. **Prima** est naturalis et de iure nature: que iā probata est. et p̄ istas obligat hō deo dare q̄cquid habet et quicquid potest. **Et** ista obligatio est bona. qz tendit ad bonū hoīs et toto: vt iam p̄batū fuit clarissime. **Secunda** obligatio est quā fecit hō p̄ malo quod fecit: et p̄ iniuria et offensa et p̄ crimine. et ista est mala et pessima: et tēdit ad totum malū hoīs. **Et** ista sc̄da et noua nō aufert primā q̄ est naturalis et indelibilis et p̄manens semp. **Et** iō hō tam p̄ p̄ma obligatione q̄ p̄ sc̄da ē obligat⁹ deo. **Et** tū homo non potest soluere nec reddere deo que debet deo: nec p̄ p̄ma nec p̄ secunda. qz non pōt deo reddere totum amorē suum: nec timorē: nec honorē: nec obedientiam: nec voluntatē dei facere. qz corrupt⁹ ē et mutat⁹ in contrarium sue nature. et ip̄emet fecit se talē vt nō possit deo facere qd̄ debet: et tamē semp debet: et sic debitū ip̄manet: nec excusatur. qz tenet. et si nō potest: ip̄emet ē in causa et in culpa q̄re non potest. **Item** nec pōt reddere p̄ sc̄da obligatione: que ē p̄ crimine et iniuria et contemptu. qz est infinita. et infinitum debet deo vt iā dictū est. et hō nō pōt soluere in finitū cū sit finitus. et etiā si qd̄ posset deo reddere: hoc totū debet p̄ p̄ma obligatione naturali: et tamē nō excusat. qz soluere non pōt vt dictū est. qz ip̄e p̄ se fecit secundam obligationē. **¶** **Iste** autē obligatōes sic se habent: qz quā hō nō soluit nec reddit deo qd̄ sibi debet p̄ p̄ma obligatione: tunc secunda obligatio multiplicat. qz p̄ma est iustissima: et iuste debet ei qd̄ ei debetur p̄ illam obligationē. **Et** ideo qui

Due obligatōes p̄ctōris. Tit. xcvi

Tit. xcviij.

Eodē.

Obligatio pena crescit.

non soluit nec reddit deo qd̄ suum est: et aufert ei suum debitū iniustus est: et iniuriā facit deo. et p̄sequens peccat et offendit ip̄m: et eū inhonorat et cōtēnit: et est in culpa. **¶** **Uñ** iam declaratū ē in capitulo d̄ honore: qz quicquid facit homo deo: semper ip̄m honorat vel inhonorat. et iō quā reddit ei illud quod debet: tunc eum honorat. et quādo non reddit ei illud qd̄ debet: tunc eū inhonorat. qz aufert ei illud qd̄ debet: et iō cadit in offensam dei. **Et** sic obligat deo de iniuria et contemptu: et facit ei obligationē ad infinitū cum quilibet iniuria et offensa. **Et** sic necesse est qz si homo nō soluit qd̄ debet p̄ p̄ma obligatione qz cadit in secundā: q̄ est magis infinita q̄ p̄ma. et tunc quā secunda obligatio est facta: tunc p̄ma nō pōt solui. quia quicquid hō posset: hoc totū debet p̄ sc̄da. **Et** sic p̄ma obligatio si nō soluitur: causat secundā. et secunda si sit facta impedit p̄mā ne possit solui. **Exemplū.** **¶** **Si** hō debens feneratori centū denarios ad certū temp⁹ cū p̄ditione: qz si illo die nō soluerit: qz tūc duplū dabit: et sic multiplicando donec debitoz nō possit soluere iurā. et si iurā non poterit soluere: quō soluere p̄ncipale debitū. s. illos centū denarios: **¶** **Sic** etiā hic. qz primū debitū causat secundū: quod multum excedit primū. et hō est debitoz p̄ vtroqz iuste: et neutrum pōt soluere. **Ecce** quōd malum qd̄ hō facit et offensa: obligat ip̄m ad infinitū: et homo fit subiectus malo: quod ip̄emet fecit. **Et** sic malū et iniuria dominant⁹ hoī: et ponunt ip̄m in manū iusticie: et ei dominant⁹: eūqz inclinant ad simile agendū. qz malū p̄petratū vult semp crescere et multiplicari. et non potest crescere nisi hō faciat ipsum crescere. **Et** sic hō postq̄ cecidit in potestatem ipsius mali seu peccati: efficit seru⁹ peccati: et ponit sub iugo et ei⁹ seruitute: vt nō possit enadere man⁹ suas. **Et** quia ip̄m malum multiplicat seipsum postq̄ inceptū est. sic etiā multiplicat obligationē cōtinue. **Et** sic terribilissimum et pessimū est cadere in peccatū et i man⁹ mali. qz obligatio est maxima in quā ip̄m hoīem ponit. **Et** sic patet quanta est obligatio hominis p̄ peccato: et qualiter ipsius

Tit. c. lxxxi.

Valis dicitur homini.

peccatū causat scđam obligationē i natu-
ra humana. Et ideo in statu lapsō homo
semp multiplicat maluz. iniurias 7 offen-
sas cōtra deū: et multiplicat et crescere
facit scđam obligationē. et sic nihil facit
de prima obligatione. Ecce declaratū est
modo q̄liter hō est obligatus duabz obli-
gationibz: sed tñ scđa multiplicat in quo
libet homie. fm q̄ multiplicant peccata
et iniurie cōtra deū. Et si p̄ qlibet offensa
debeat infinitum solvere: quō posset sol-
vere p̄ pluribus offensis?

De magnitudine prime offense et pri-
mi mali primoz duoz hominuz. 7 quan-
ta sit obligatio.

Titulus. ccli.

Quonia autē offensa p̄moz parē
rū est p̄ma inter omēs in natura
humana. iō necesse est in speciali
tractare de illa: et videre magnitudinē il-
lius p̄mi mali: et obligationē p̄ illo ma-
lo. Un̄ qz maior et dignior res est liberū
arbitriū 7 volūtas libera. iō nulluz mai-
malū q̄ malū voluntatē et liberi arbitrij.
et modicū malū est ibi magnū. Et qz oēs
creature erāt facte p̄pter libez arbitrium
hoīs ad fruendū ei. qz ita exigebat digni-
tas et excellētia liberi arbitrij. iō qz homo
corrupt libez arbitriū: destruxit 7 viola-
uit totū ordinē vniuersitatis creaturarū.
qz pdidit seipm̄ ita vt nil valeret: et in p̄-
dendo seipm̄ totū ordinē rexturbauit: qz
hō erat dignissima creaturaz q̄ ornabat
7 decorabat totū vniuersuz. 7 sic nō sibi
ip̄i nocuit tm̄: sed totū vniuersum defor-
mauit in pulchritudine ordinis: quā de-
posuerat in mūdo. et q̄ntū in eo fuit fru-
strauit oēs creaturas. et sic voluit hono-
rē dei violare 7 ānihilare destruēdo suū
ordinē et pulchritudinē suū ordinis. Ec-
ce magnū malū. et h̄ fecit volūtariē. et est
in culpa met. Itē etiā pdendo seipm̄: fru-
strauit intentionē dei q̄ntuz in eo fuit: vt
nihil ampli⁹ valeret ad illud qd̄ de⁹ intē-
debat facere de hoīe. Et qz fregit p̄ceptū
dei fortissimū sibi sub maxima pena. scz
mortis mandatū: consentiēdo inimico
dei 7 faciēdo ei⁹ volūtate: 7 tēnēdo mā-
datū dei 7 cōmationē ei⁹. et tñ ip̄e non
poterat ignorare illū q̄ suadebat ei vt frā-

geret mādatū dei: esse inimicū 7 aduersa-
riū dei. qz audiuit loq̄ p̄tra mādatū dei:
et audiuit deū reputari mendacē. cū dixit
rat nequaq̄s: sed eritis sicut dii 7c. Et sic
inhonorauit deū sine mēsurā: faciēdo suū
inimici voluntatē et faciēdo p̄tra volūta-
tem dei. Itē etiā qz nō solū seipm̄ pdidit
et se subtraxit a seruitio dei et a sua obedi-
entia: et posuit se sub manu inimici dei.
imo 7 se subtraxit 7 torā suā posteriozita-
tē a seruitio dei: et obligauit eam sub ma-
nu diaboli. et sic augmētauit honorē dia-
boli. et destruxit honorē dei q̄ntū in eo fu-
it. Ecce ḡ quō p̄ primū p̄ctm̄ ordo vniuer-
si fuit violat⁹: et sua pulchritudo deuasta-
ta 7 deturpata. et in h̄ honor dei fuit le-
sus: q̄ fecit pulchritudinē et ordinē crea-
turaz: et etiā de⁹ in suo mādato 7 p̄cepto
est p̄ceptus 7 inhonorat⁹: 7 su⁹ aduersa-
ri⁹ honorat⁹. Etiā sacrū est magnū malū
seruitozibz dei. qz diabolus acq̄siuit oēs
hoīes: et de⁹ eos pdidit. Ecce q̄nta dāna
7 q̄ntē iniurie. Ecce q̄nta obligatio est ad
reparandū et satisfaciendū p̄ illis. 7 p̄ ho-
nore violato. Quō autē poterūt repari oīa
ista. Impossibile est enim qd̄ homo satis-
faciat: et tamen ip̄e debet.

Q, oīs hō si vult 7 debet liberari ab il-
la obligatione infinita et restitu ad illud
bonū p̄pter qd̄ fact⁹ est: indiget satisfacti-
one infinita quā nō pōt facere nec solue-
re nisi p̄sona infinita: q̄ simul sit de⁹ 7 hō
in eadē p̄sona: q̄ p̄ seip̄a nulli penesit obli-
gata.

Titulus. cclij.

Sim autez de-
claratū est qd̄ malū volūtariuz
hoīs qd̄ fecit est infinitū. 7 cul-
pa hoīs est etiā infinita 7 iniuria 7 offen-
sa. qz culpe infinite debet pena 7 punitio
infinita. 7 h̄ declaratuz est in capitulo de
cōparatiōe hoīs ad alias res p̄ differentiā
liberi arbitrij. Et nisi culpe detur debita
pena: esset dare vacuū in vniuerso qd̄ na-
tura nō patit nec deus. qz oēs creaturas
ordinat recte: et nihil relinquit inordina-
tū in vniuerso. Et iō de necessitate hō est
obligatus ad infinitā penā. et p̄ sequēs
ad eternā penaz. Si autē hō debeat iuste
liberari ab ista pena infinita et eterna. ne-

Ti. ccl.

Ti. lxx/
xij.

Et cū talis psona nihil p se debeat. qz ita oportet eē qz nihil p se debeat. z sic poterit solvere p oibz qz nō pnt reddere qd debet qz nō habent. Igit extra talē psonā nō pōt inueniri satisfactio infinita: quaz homines debēt ad debitū infinitū. In sola igit tali psona pōt inueniri illud qd hō indiget. Un talis psona poterit hēre meritū infinitū. z etiā poterit facere placitū infinitū dupliciter. pmo qz deus. secundo qz erat persona infinita ex parte dei cui fiet placitū. qz omne placitū z acceptus deo est infinitū. Et sic duobz modis merituz seu placitū qd poterit facere erit infinitum. Sed culpa hoīs seu iniuria z offensa fuit solum infinita vno modo. scz ex pre dei ptra quē facta est: z nō ex pre facientis. et ideo meritū seu factū placitū talis psonae infinite erit maius. z sic vincet z destruet totaliter z supabit omnē culpā z omne demeritū: z omnē iniuriā z oēm offensam z omne displicitū qd est ptra deū ex pre hominis. Ergo si talis persona infinita det aliqd de suo p hoibz ad faciendū p eis iusticie dei. et hō cū bona voluntate cum intimo cordis affectu: tūc satisfacet deo totaliter: et tollet iniuriā z offensam omnē. Sic g habem⁹ iā dictū qd sunt necessaria: et qbus indiget hō si velit z debeat liberari. Primū est satisfactio infinita voluntarie facta. Secundū est psona infinita qz simul sit deus et homo.

De conditionibz qz d; hēre talis psona infinita qz est necessaria p satisfactione.

Titulus. ccliiij.

Et qz natura humana indiget p sua liberatiōe tali psona infinita qz simul sit de⁹ et hō. ideo vltim⁹ p̄siderare z inuestigare debem⁹ de p̄ditiōibz necessarijs qz debet hēre ista psona qz pueniāt satisfactio. qm si non habeat dēs p̄ditiōes qz req̄runt ad satisfactioez nō satisfaceret p hoibz. Et iō oportet qz sit p̄portioata satisfactio sicut hō indiget. et iō oportet qz sit de genere istius hominis qz est obligatus ad penā infinitā: z nō sit de nouo fact⁹ sicut p̄mus hō. qm si nō sit de genere p̄mi hominis qz est debitor. tunc talis hō qz est de⁹ in q̄ntū hō nō p̄tinebit ad gen⁹ humanū. nec ad hoīes

descendentes a p̄mo homine qz fecit offensam. Quare sequit⁹ qz nō debet satisfacere p illo q̄ntū erit de illo. Sicut enī iustum est vt p culpa et offensa oīs hō satisfaciatur ita etiā oportet qz satisfaciens sit idē cū eo qz obligatus est. Oportet enī qz sit eiusdē generis. aliter nec p̄mus hō nec gen⁹ ipi⁹ satisfaceret p se. Ergo sicut de duobz primis hoibz obligatio in omnes hoīes descendit. ita nullus nisi qz de ipis nascit⁹ debet satisfacere p illa obligatione hominū. Oportet g qz ille hō qz satisfacet nascat⁹ de genere p̄mi hoīs. qz hoc req̄rit satisfactio qz vltim⁹ oportet qz talis hō qz satisfacet p humano genere: cōcipiat⁹ et generet⁹ mū diffime. scz sine libidine z sine corrup⁹ iōne. et ideo sine coitu. Un qz iam declaratū fuit qz mēbra genitalia tam in viro qz in muliere sunt mēbra inobedientie: et qz mouent⁹ ptra rōnē. et ideo sunt mēbra peccati et mēbra rebellionis. Et iō hoc fuit causa: qz omnes hoīes sunt rebelles. quia p ipa mēbra libidinosā generant⁹ z pducunt⁹. ita qz p illud mēbrū genitale intrat omnis corruptio in oēs hoīes. Oportet g qz talis qz debet esse de⁹ et hō: et qz satisfacet p hoibus: qz nullo mō sit cōcept⁹ nec generat⁹ p membrū genitale: cū ipse debeat destrucere omnē culpā et omne peccatuz: quia iam esset in carne initiū corrupciōis et culpe: et tunc esset debitor: et obligat⁹ esset sicut alij hoīes. et tunc nō posset satisfacere p alijs hominibus. Natura g satisfactiois exigit. qz caro illius hominis nō sit generata p virū. g nō debet esse de semine viri. quia si sic nihil valeret nobis p satisfactioe. z sic erit sine patre immediato. Erig ergo talis homo format⁹ q̄ntuz ad corpus immediate p manus dei. qz aliter fieri nō potest. Quia sicut p̄mus hō immediate factus fuit p manū dei. ita et secundus hō qz satisfaceret p hoibus nasceretur ab hoīe. scz a viro vel muliere: z de genere p̄mi hoīs. z cū mulier est ordinata ad cōcipiendū et ad nutriendū z ad lactandum. cōuenientius fuit vt a muliere generaret⁹ qz a viro. et p̄ sine cupiditate libidinosā mulieris. ita qz ista mulier de qz formabatur nullā sentiat libidinē. imo necesse est qz in-

In xpo inuenit meritū placitū infinitū.

Qz redēptor generat⁹ libidine.

Oportet x̄p̄ sine virili semine cōcipi.

Oportet mariā eē virginem.

Qz redēptor sit homo.